

**Statistikdokumentation for
Økonomien i landbrugets produktionsgrene 2022**

1 Indledning

Formålet med statistikken Økonomien i landbrugets produktionsgrene er at belyse det økonomiske resultat for afgrøder (også gartneriafgrøder) og husdyr. Statistikken er baseret på bedrifter, der har en arbejdsindsats svarende til mindst 1 årsværk, dvs. heltidsbedrifter. Den grundlæggende regnskabsstatistik er udarbejdet siden 1916 og statistikken om landbrugets produktionsgrene er i sin nuværende form sammenlignelig fra 2021 og frem. I arkiv findes en tidsserie for 2008-2021.

2 Indhold

Statistikken er en årlig opgørelse af produktionsgrenenes økonomi i jordbruget.

2.1 Indholdsbeskrivelse

Statistikken belyser produktionsgrenenes økonomi.

Der fordeles på følgende produktionsgrene:

Korn: - Hvede - Vårbyg - Vinterbyg - Rug og triticale - Havre og blandsæd (inkl. majs til modenhed)

Andre salgsafgrøder: - Raps - Foderærter - Hestebønner - Sukkerroer - Spisekartofler - Industrikartofler - Græsfrø - Frilandsgartneri - Væksthusgartneri - Andre salgsafgrøder - Energi afgrøder - Juletræer - Andre salgsafgrøder

Grovfoder: - Majs (til helsæd) - Helsæd (korn og ærter) - Foderroer - Sædskiftegræs - Vedvarende græs

Kvæg: - Malkekøer - Opdræt efter malkekøer - Slagtekalve - Ammekøer - Opdræt efter ammekøer

Svin og fjerkræ: - Søer (inkl. smågrise til 7 kg) (kun konventionelle) - Smågrise (30 kg) (kun konventionelle) - Søer med smågrise (kun økologiske) - Slagtesvin (også opdeling efter om der bruges egne eller indkøbte smågrise) - Høns - Slagtekyllinger

Andre husdyr og andre kilder: - Andre husdyr - Andre kilder

2.2 Grupperinger og klassifikationer

Aktiviteterne er grupperet i 36 produktionsgrene.

I statistikken indgår følgende variable:

- Population, antal bedrifter
- Stikprøve, antal bedrifter
- Areal, ha
- Høstudbytte, hkg pr. ha
- Produktpris, kr. pr. hkg
- Årsdyr, antal
- Mælk, kg EKM pr. ko
- Mælkepris, kr. pr. 100 kg EKM
- Produktpris, kr. pr. dyr
- Arbejdsindsats, timer pr. ha
- Arbejdsindsats, timer pr. årsdyr

- LANDBRUGSAKTIVER, PRIMO
- Beholdninger
- Inventar
- Bygninger
- Grundforbedringer
- Rettigheder
- Besætning
- PRODUKTIONSVÆRDI I ALT
- Hovedprodukt
- Biprodukt
- Værdi af tilvækst
- Husdyrgødning
- Miljøtilskud
- Tilskud mv.
- OMKOSTNINGER I
- Udsæd
- Gødning
- Kemikalier
- Energi
- Maskinstation
- Andre planteavlssomkostninger
- Rentebelastning, beholdning og besætning
- Korn og kraftfoder
- Halmstrøelse
- Dyrlæge og medicin
- Inseminering
- Andre husdyromkostninger
- DÆKNINGSBIDRAG I
- OMKOSTNINGER II
- Arbejdsindsats
- Vedligeholdelse, inventar
- Afskrivning, inventar
- Rentebelastning, inventar
- DÆKNINGSBIDRAG II
- OMKOSTNINGER III
- Ejendomsskat
- Forsikringer
- Diverse omkostninger
- Vedligehold og afskrivning, bygninger
- Vedligehold og afskrivning, grundforbedringer
- Rentebelastning, bygninger
- Rentebelastning, grundforbedring
- OMKOSTNINGER I ALT
- JORDRENTE
- Jordomkostning
- Lønningsevne
- LØNNINGSEVNE, KR. PR. TIME

2.3 Sektordækning

Jordbrug svarende til landbrug og gartneri.

2.4 Begreber og definitioner

Arbejdsindsats: Værdi af egen arbejdskraft og omkostninger til lejet arbejdskraft.

Arbejdstimer: De anvendte timer pr. produktionsenhed.

Dækningsbidrag I: Produktionsværdi minus Omkostninger I.

Dækningsbidrag II: Produktionsværdi minus Omkostninger I og Omkostninger II.

Jordomkostning: Beregnet som en offeromkostning ud fra hvad én hektar jord af bedriftens gennemsnitlige jordtype kan indbringe i forpagtningsindtægt. Jordomkostningen er opgjort ekskl. ejendomsskat og uden betaling for retten til at modtage enkeltbetaling (EU-støtte) og betaling for bygninger.

Jordrente: Produktionsværdi minus Omkostninger i alt. Det primære resultatmål for planteavl. Jordrenten udtrykker det overskud, der er tilbage til at forrente jordværdien, når samtlige øvrige produktionsfaktorer er aflønnet.

Lønningsevne: Nettooverskud plus Arbejdsindsats. For produktionsgrene med planteavl: Jordrente minus Jordomkostning plus Arbejdsindsats.

Lønningsevne pr. time: Beregnet pr. arbejdstime for en given produktionsgren.

Nettooverskud: Produktionsværdi minus Omkostninger i alt. Det primære resultatmål for produktionsgrene med husdyr. Nettooverskuddet er resultatet, når alle produktionsfaktorer er aflønnet.

Omkostninger I: Variable omkostninger.

Omkostninger i alt: Samlede omkostninger: Omkostninger I + Omkostninger II + Omkostninger III.

Omkostninger II: Delvis variable omkostninger.

Omkostninger III: Faste omkostninger.

Produktionsværdi: Produktionens samlede værdi inkl. intern omsætning af produkter og biprodukter som halm og husdyrgødning.

Årsdyr: Et årsdyr beregnes som 365 foderdage. Ved dyrehold med kortere produktionstid end 365 dage skal der flere producerede dyr til et årsdyr.

2.5 Enheder

Den statistiske enhed er jordbrugsbedrifter.

Der offentliggøres tal pr. ha, pr. m² for væksthuse. For produktionsgrene med husdyr er enheden pr. årsdyr. For produktionsgrenene **30 kg smågrise** og **slagtesvin** dog pr. 100 producerede grise. For produktionsgrenen **høns** er enheden 100 årshøns og for produktionsgrenen **slagtekyllinger** er enheden 1.000 produceret.

2.6 Population

Jordbrug, dvs. Landbrug og gartnerier med et arbejdsforbrug på mindst 1.665 timer årligt. Herved dækkes heltidsbedrifter, der formodes at have jordbrug som hovederhverv.

2.7 Geografisk dækning

Danmark.

2.8 Tidsperiode

2021-.

2.9 Basisperiode

Ikke relevant for denne statistik.

2.10 Måleenhed

Regnskabsposter er i kr. pr. ha eller enheder af dyr, fx årskøer eller årssøer. Dertil arealangivelser i ha og udbytter i hkg eller kg.

2.11 Referencetid

Regnskabsstatistikken for jordbrug er baseret på kalenderårsregnskaber.

2.12 Hyppighed

Årlig.

2.13 Indsamlingshjemmel og EU regulering

Indsamlingen er baseret på ejerens accept af, at bedriftens regnskabsoplysninger må indhentes fra regnskabskontor/revisor. Der føres et register over regnskabsførende jordbrug, der har givet tilsagn om, at deres regnskab må benyttes.

Statistikken er ikke EU-reguleret.

2.14 Indberetningsbyrde

Der er ikke beregnet en respondentbyrde, da deltagelse i undersøgelsen er frivillig.

2.15 Øvrige oplysninger

Øvrige oplysninger kan fås ved henvendelse til Danmarks Statistik.

3 Statistisk behandling

Den primære kilde til opgørelsen er regnskabsoplysninger for en stikprøve af landbrugsbedrifter fra regnskabskontorer organiseret i SEGES. Oplysningerne hentes fra regnskabsystemet Ø90, og suppleret med nødvendige ekstra oplysninger (fx arbejdstimer). Derudover hentes regnskabsoplysninger for et mindre antal bedrifter, der ikke får lavet regnskab i Ø90.

Regnskaberne bearbejdes til statistik for produktionsgrene, hvor de enkelte produktionsgrene yderligere testes for outliers. Ekstreme tilfælde udelukkes enten på regnskabs- eller på produktionsgrenniveau.

De bedrifter, der indgår i stikprøven, vægtes op til populationen.

3.1 Kilder

Grunddata til denne statistik er en stikprøve af regnskaber for heltidsbedrifter med landbrugs- og/eller gartnerivirksomhed. Heltidsbedrifter er defineret som bedrifter med et årligt arbejdsforbrug på mindst 1.665 timer. Hovedparten af stikprøven er fra regnskabskontorer organiseret i SEGES Innovation. For disse hentes oplysninger elektronisk fra regnskabsystemet Ø90, hvor de, af den enkelte indberetter, er suppleret med nogle nødvendige ekstra oplysninger (fx arbejdstimer). Derudover hentes regnskabsoplysninger for et mindre antal bedrifter fra selvstændige regnskabskontorer, der indberetter på et elektronisk spørgeskema. En anden kilde er det erhvervsstatistiske register (ESR) fra Danmarks Statistik, der er grundlaget for bestemmelse af populationen. Herudover anvendes registeroplysninger om udbetalt støtte fra Landbrugsstyrelsen.

3.2 Indsamlingshyppighed

Årlig.

3.3 Indsamlingsmetode

Data opsamles overvejende via en system-til-system løsning i forhold til landbrugets (SEGES Innovation) regnskabsystem Ø90. Enkelte regnskaber, fra revisorer, der ikke benytter Ø90, indberettes på spørgeskema. Skemaet findes [Danmarks Statistiks indberetningssider](#).

3.4 Datavalidering

Før regnskaber kan indberettes udføres en række kontroller, herunder stopkontroller, i regnskabsystemet Ø90 og i indberetningsskemaet for dem, der ikke benytter Ø90. Alle data underkastes konsistentstjek, fx tjekkes arbejdsforbruget for en given bedrift med, hvad der forventes for en bedrift med aktuelle produktionsomfang målt i antal ha med forskellige afgrøder og antal producerede dyr. Testen er særlig grundig, idet anonymiserede individoplysninger videregives til Farm Accountancy Data Network, FADN under DG Agri i EU-kommissionen.

Regnskaberne viderebearbejdes til nærværende statistik for produktionsgrene, hvor de enkelte produktionsgrene yderligere testes for outliers. Ekstreme tilfælde kan udelukkes enten på regnskabs- eller på produktionsgrenniveau.

3.5 Databehandling

Ved hjælp af bl.a. økonometriske analyser er der fastlagt individuelle og gennemsnitlige nøgletal for henholdsvis konventionelle og økologiske bedrifter, hvorefter det er muligt at fordele regnskabsposterne på produktionsgrene og dermed måle det økonomiske resultat. Arbejdet med de økonometriske modeller udføres af Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi (IFRO) på Københavns Universitet.

Stikprøven vægtes op til populationen ved hjælp af statistikprogrammet CLAN, der optimerer stikprøvevægte mht. enkelte målvariable.

3.6 Korrektion

Ikke relevant for denne statistik.

4 Relevans

Statistikken anvendes af bl.a. myndigheder og forskere, hvor det er relevant for at opgøre de faktiske produktionsomkostninger for forskellige produktionsgrene i jordbruget, fx i økonomiske modeller.

4.1 Brugerbehov

Danske myndigheder, herunder især Miljøministeriet og Fødevarerministeriet, forskere og studerende nationalt og internationalt, landbrugets organisationer. Virksomheder relateret til jordbrugssektoren i bred forstand, fx kreditgivere.

4.2 Brugertilfredshed

Der er feed back fra ekspertgruppen for jordbrug, der følger arbejdet med regnskabsstatistikkerne for jordbrug. Medlemmer af gruppen kommer fra Fødevarerministeriet, Landbrugsstyrelsen og Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi ved Københavns Universitet.

4.3 Fuldstændighed af data

Ikke relevant for denne statistik.

5 Præcision og pålidelighed

Ved udvælgelsen af jordbrugsbedrifter til stikprøven er det tilstræbt, at det størst mulige antal bedrifter indgår i statistikken flere år i træk. Sammen med en ensartet opsamling af data fra Ø90 sikrer dette en samlet høj pålidelighed af detailoplysningerne.

5.1 Samlet præcision

Statistikken er baseret på en stikprøve, og resultaterne er derfor behæftet med nogen usikkerhed, selvom der er tale om et repræsentativt udtræk med en stratifikation, der tager højde for, at alle bedrifter i populationen repræsenteres. Den samlede pålidelighed vurderes som god. Blandt produktionsgrenene er pålideligheden mindre, hvor der er et relativt lille areal med pågældende afgrøde eller lille antal husdyr. Samlet set er statistikken baseret på beregnede data og er som sådan afhængig af, hvor præcist fx nøgletallene til fordeling af omkostninger er estimeret. Ved estimationen er lagt vægt på signifikante resultater.

For den bagved liggende regnskabsstatistik for jordbrug kan henvises til usikkerhedsberegninger i den tilhørende [Regnskabsstatistik for jordbrug 2022](#) s. 102-103.

5.2 Stikprøveusikkerhed

Stikprøven for heltidsbedrifter udgør for 2022 ca. 18 pct. af antallet af heltidsbedrifter. For den bagved liggende regnskabsstatistik for jordbrug kan henvises til usikkerhedsberegninger i den tilhørende [Regnskabsstatistik for jordbrug 2022](#) s. 102-103.

5.3 Anden usikkerhed

Der vil være usikkerhed knyttet til bedrifternes valgbarhed, hvor kun bedrifterne med tilsagn og et helt kalenderårsregnskab som udgangspunkt kan vælges. Stikprøven udvælges tidligere end statistikåret og for at imødegå forventet bortfald ved at udvælge en ekstra stor stikprøve. Grundlaget for dette er analyser af tidligere års bortfald, som for heltidsbedrifter var på 10 pct. (2020). Indberettede regnskabsdata vurderes til at være af høj kvalitet, da de trækkes direkte fra bedrifternes regnskabssystem. Oplysningerne suppleres med administrative data, især om landbrugsstøtte. Til opregning af stikprøvens resultater tildeles hver enkelt bedrift en kalibreret vægt efter økonomisk størrelse, driftsform og landsdel. I vægtningen indgår tillige målvariable med det sigte at opnå bedre estimater.

5.4 Kvalitetsstyring

Danmarks Statistik følger anbefalinger vedrørende organisering og styring af kvalitet, der er givet i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice, CoP) og den tilhørende implementeringsmodel Quality Assurance Framework (QAF). Læs mere om disse på [Adfærdskodeks for europæiske statistikker](#). Der er etableret en arbejdsgruppe for kvalitet og en central kvalitetssikringsfunktion, der løbende gennemfører tjek af produkter og processer.

5.5 Kvalitetssikring

Danmarks Statistik følger principperne i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice, CoP) og bruger den tilhørende implementeringsmodel Quality Assurance Framework (QAF) ved implementeringen af disse principper. Dette indebærer løbende decentrale og centrale tjek af produkter og processer på baggrund af dokumentation, der følger internationale standarder. Den centrale kvalitetssikringsfunktion rapporterer til arbejdsgruppen for Kvalitet. Rapporteringen indeholder blandt andet forslag til forbedringer, som vurderes, besluttet og implementeres.

5.6 Kvalitetsvurdering

Regnskabsoplysningerne opsamles på ensartet måde og testes grundigt, hvilket sammen med en stor stikprøve på ca.16 pct. af heltidsbedrifterne er grundlaget for en generelt høj kvalitet af statistikken.

5.7 Revisionspolitik

Danmarks Statistik foretager revisioner i offentliggjorte tal i overensstemmelse med [Danmarks Statistiks revisionspolitik](#). De fælles procedurer og principper i revisionspolitikken er for nogle statistikker suppleret med en specifik revisionspraksis.

5.8 Praksis for revisioner

De seneste to år er foreløbige. Revisioner kan forekomme, hvis der findes forbedringer i metoden til omkostningsfordeling.

6 Aktualitet og punktlighed

Statistikken offentliggøres normalt senest 12 måneder efter regnskabsårets afslutning med foreløbige tal. Endelige tal kommer ca. tre år efter regnskabsårets afslutning. Statistikken offentliggøres uden forsinkelser i forhold til planlagte udgivelsestider.

6.1 Udgivelsestid for foreløbige og endelige tal

Økonomien i landbrugets produktionsgrene udkommer én gang om året. Målsætningen er, at statistikken skal udkomme i en foreløbig udgave inden 12 måneder efter årsskiftet, eller senest 3 måneder efter regnskabsstatistik for jordbrug. Statistikken udkommer i en endelig udgave tre år efter referenceårets udgang.

6.2 Publikationspunktlighed

Statistikken offentliggøres uden forsinkelser i forhold til det forud annoncerede udgivelsestidspunkt.

7 Sammenlignelighed

Statistikken fra 2021 og frem er sammenlignelig. Der er ikke i EU-regi systematisk indsamlet lignende statistik fra andre lande.

7.1 International sammenlignelighed

Nogle lande udgiver lignende statistik, men de samles ikke systematisk ind, fx af Eurostat eller DG Agri.

7.2 Sammenlignelighed over tid

Statistikken er relanceret fra regnskabsåret 2021 og serien er sammenlignelig fra 2021 og frem. Der ligger en sammenlignelig arkiveret tidsserie fra 2008-2021. Dvs. 2021 er beregnet med begge metoder.

Opgørelsen af økonomien i landbrugets produktionsgrene har været foretaget af Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi (under skiftende navne) siden 1916. Statistikken har været indstillet for årene 2006 og 2007.

7.3 Sammenhæng med anden statistik

Enheder og population er identisk med regnskabsstatistik for jordbrug, idet der dog kun indgår heltidsbedrifter i statistikken om produktionsgrene.

7.4 Intern konsistens

Data er baseret på afstemte regnskaber.

8 Tilgængelighed

Statistikken udgives årligt i Nyt fra Danmarks Statistik. I Statistikbanken offentliggøres tal i tabellerne PGKONV1, PGKONV2, PGOEKO1 og PGOEKO2.

8.1 Udgivelseskalender

Udgivelsestidspunktet fremgår af udgivelseskalenderen. Datoen bekræftes i ugerne forinden.

8.3 Udgivelsespolitik - brugeroplysning

Statistikker offentliggøres altid kl. 08:00 på dagen, der er annonceret i udgivelseskalender. Ingen uden for Danmarks Statistik ser statistikken før offentliggørelsestidspunktet.

8.2 Udgivelseskalender - adgang

Udgivelseskalenderen kan findes på følgende link: [Udgivelseskalender](#).

8.4 NYT/Pressemeddelelse

Ingen.

8.5 Publikationer

Ikke relevant for denne statistik.

8.6 Statistikbanken

- [Produktionsgrene med konventionel planteavl](#)
- [Produktionsgrene med konventionelle husdyr](#)
- [Produktionsgrene med økologisk planteavl](#)
- [Produktionsgrene med økologiske husdyr](#)

8.7 Adgang til mikrodata

Grundmaterialet findes i regnskabsdatabaser. Udtræk herfra danner statistikfilen på individniveau. Fra statistikfilen dannes tabeller til publikationer. Forskere kan efter anmodning til Forskningsservice og underskrivelse af tavshedserklæring få adgang til anonymiserede individdata til konkrete projekter.

8.8 Anden tilgængelighed

Ikke relevant for denne statistik.

8.9 Diskretioneringspolitik

[datafortrolighedspolitikken](#) i Danmarks Statistik følges.

8.10 Diskretionering og databehandling

Produktionsgrene med under fem bedrifter diskretioneres altid.

8.11 Reference til metodedokumenter

En kortfattet metodebeskrivelse findes i den [årlige publikation](#).

8.12 Dokumentation af kvalitetssikring

Resultater fra vurdering af beskrivelse af produkter og udvalgte processer foreligger i detaljeret form for hver statistik samt summarisk i rapporter til arbejdsgruppen for kvalitet.

9 Administrative oplysninger

Administrativt er statistikken placeret i kontor for fødevarerhverv, afdeling for erhvervsstatistik. Den statistikansvarlige er Henrik Bolding Pedersen, tlf. 20 57 88 87, e-mail: hpe@dst.dk

9.1 Organisation

Danmarks Statistik

9.2 Kontor, afdeling

Fødevarerhverv, Erhvervsstatistik

9.3 Kontaktpersonens navn

Henrik Bolding Pedersen

9.4 Kontaktpersonens funktion

Statistikansvarlig

9.5 Adresse

Sankt Kjelds Plads 11, 2100 København Ø

9.6 E-mailadresse

hpe@dst.dk

9.7 Telefonnummer

39 17 33 15

9.8 Faxnummer

N/A